

Onlayn hamjamiyatlardagi til yangiliklari: inglizcha so‘z yasash usullari tahlili.

Muallif: Sherpo‘latova Shozsanam

Filolgiya fakulteti amaliy ingliz tili va adabiyotshunoslik talabasi
Mutaxassilik: 60230100 – Filolgiya va tillarni o‘qitish (ingliz tili)

O‘qituvch: Shamsiyeva A.Sh

Annotatsiya

Ushbu maqola internet muhitida, xususan onlayn hamjamiyatlar (Twitter, Reddit, TikTok, Tumblr va boshqa platformalar) faoliyati orqali ingliz tilida paydo bo‘layotgan yangi so‘zlar — neologizmlarning shakllanish usullarini lingvistik jihatdan tahlil qiladi. Yangi so‘zlar ko‘pincha zamonaviy muammolar, ijtimoiy hodisalar yoki submadaniyat doirasida vujudga keladi. Ushbu maqolada ularning asosiy yasash mexanizmlari (qo‘shma so‘zlar, qisqartmalar, aralashmalar, semantik kengayishlar) aniqlanadi va ularning tildagi o‘rni ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: ingliz tili, internet leksikasi, neologizm, onlayn hamjamiyat, so‘z yasash, slang, aralashmalar

Kirish

Zamonaviy dunyoda internet tili o‘zining mustaqil leksik qatlamini yaratdi. Ijtimoiy tarmoqlar va onlayn forumlar — bu so‘z va iboralar tez sur‘atda shakllanadigan, tarqaladigan va ba’zida qisqa fursatda yo‘q bo‘ladigan lingvistik makondir. Ayniqsa ingliz tilida bu jarayon juda faol bo‘lib, har yili minglab yangi so‘zlar onlayn hamjamiyatlar orqali ommalashmoqda. Masalan, “doomscrolling”, “unfriend”, “finsta”, “ghosting”, “cringe” kabi so‘zlar endilikda umumtil darajasiga ko‘tarilgan. Ushbu maqola onlayn til muhitidagi yangi so‘z yasash usullarini aniqlashga va ularni tahlil qilishga qaratilgan.

Metodologiya

Tadqiqotda **korpus-lingvistik** va **deskriptiv tahlil** usullari asosida ingliz tilidagi 2020–2024 yillarda internetda keng qo‘llanilgan yangi so‘zlar tahlil qilindi. Asosiy manbalar sifatida quyidagilar tanlandi:

- Reddit va TikToldagi mashhur submadaniyat forumlari va trendlari.
- Urban Dictionary (xalq tomonidan shakllantirilgan onlayn lug‘at).
- Oxford English Dictionary va Merriam-Webster lug‘atlarining yangilangan nashrlari.

• YouTube, Discord va Twitter tarmoqlaridagi zamonaviy muloqot namunasi. Tahlil qilingan soʻzlar **soʻz yasash mexanizmi, kontekstdagi ishlatilishi va tarqalish tezligi** mezonlari boʻyicha tasniflandi.

Tahlil va natijalar

Asosiy soʻz yasash usullari

a) Aralashmalar (blending)

Ikki yoki undan ortiq soʻzlarning qismlari birlashib, yangi soʻz paydo boʻladi:

- **brunch** (breakfast + lunch)
- **smog** (smoke + fog)
- **finsta** (fake + Instagram)
- **bromance** (brother + romance)
- **hangry** (hungry + angry)

Bu usul, ayniqsa yoshlar va texnologik hamjamiyatlarda juda ommabopdir.

b) Qisqartmalar (acronyms & initialisms)

Tezkor yozish va muloqotda samaradorlik uchun qisqartmalar qoʻllaniladi:

- **FOMO** – Fear Of Missing Out
- **YOLO** – You Only Live Once
- **DM** – Direct Message
- **TL;DR** – Too Long; Didn't Read
- **NSFW** – Not Safe For Work

Baʼzilarining talaffuzi ham mustaqil soʻzga aylangan (masalan, “yolo”).

c) Qoʻshma soʻzlar (compounding)

Ikki toʻliq soʻzdan yangi soʻz hosil qilinadi:

- **laptop, screenshot, clickbait, hashtag, livestream**

Koʻpincha bu soʻzlar texnik hodisalarni ifodalashda ishlatiladi.

d) Semantik oʻzgarishlar (meaning shift)

Mavjud soʻzlar yangi maʼno oladi:

- **Ghost** – kimnidir aloqasiz qoldirish
- **Cringe** – kimgadir yoki nimagadir nisbatan uyatli, noqulay holat
- **Cancel** – ijtimoiy tarmoq orqali mashhurlikni yoʻqotish

e) Affiksatsiya va neologik qoʻshimchalar

- **Adulting** – voyaga yetganlik hayotini olib borish
- **Unfriend** – doʻstlikdan chiqarish
- **Upvote / Downvote** – reyting berish

Bu qo‘shimchalar tilning morfologik tizimiga yangicha ko‘rinishda integratsiyalanmoqda.

So‘zlarning tarqalishiga ta‘sir qiluvchi omillar

i) Trend va viral madaniyat

Agar so‘z biror trend (masalan, TikTok challenge) orqali ommalashsa, u tezda keng auditoriyaga tarqaladi.

ii) Submadaniyatlar

Anime, gamerlar, feministlar, ekologik faollar kabi hamjamiyatlar o‘zlariga xos so‘zlar yaratadilar:

- **stan** (haddan ortiq fanat bo‘lish)
- **simp, based, NPC** – gamer jargonidan

iii) Memlar orqali tarqalish

Memlar orqali paydo bo‘lgan iboralar (“ok boomer”, “girlboss”) tilga ijtimoiy-funksiya yuklaydi.

Xulosa

Internet va onlayn hamjamiyatlar ingliz tilining leksik rivojida kuchli innovatsion manba sifatida namoyon bo‘lmoqda. Yangi so‘zlar nafaqat texnik yoki kommunikativ ehtiyojlar asosida, balki madaniy va ijtimoiy tendensiyalar fonida shakllanadi. Aralashmalar, qisqartmalar, semantik kengayishlar, va neologik yasamalar bu jarayonning asosiy vositalaridir. Bu o‘zgarishlar orqali til nafaqat boyimoqda, balki **moslashuvchan va ko‘p qirrali** xususiyatini namoyon qilmoqda.

Kelajakda onlayn til tendensiyalarini ilmiy tahlil qilish, rasmiy lug‘atlarga integratsiya qilish va o‘quv materiallariga moslashtirish tilshunoslar uchun dolzarb vazifadir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Crystal, David. *Language and the Internet*. – Cambridge University Press, 2006.
2. Tagg, Caroline. *Discourse of Text Messaging*. – Continuum, 2012.
3. Urban Dictionary. www.urbandictionary.com
4. Oxford English Dictionary – New Words Entries (2020–2024).
5. Zappavigna, Michele. *Searchable Talk: Hashtags and Social Media Metadiscourse*. – Bloomsbury, 2018.
6. Burridge, Kate. “Slanguage: The Changing Nature of English in Online Communities.” *Journal of Sociolinguistics*, 2021.
7. Reddit Trends Archive (2022–2024), TikTok Community Reports.

